

Anti-pestprotocol College de Meer

september 2020

Datum
september 2020

Auteur
Directie College De Meer

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Vormen van pesten	4
3.	Partijen bij het pestprobleem	5
4.	Preventieve aanpak	6
5.	Oplossingsgerichte aanpak	7
Bijlagen		
	Bijlage 1: Internetprotocol	8

1. Inleiding.

In de visie van College De Meer is het persoonlijke welzijn van iedere leerling noodzakelijk en voorwaardelijk voor een goede ontwikkeling. Onze inziens kan je alleen maar in veiligheid en harmonie tot leren en goed ontwikkelen komen. In het licht van deze visie zijn wij continu bezig om de veiligheid van de leerlingen te waarborgen. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het tegengaan van pesten en plagen.

Docenten, onderwijsondersteunend personeel, leerjaarcoördinatoren en schoolleiding bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een open en prettige werksfeer in de klas en daarbuiten. Door heldere afspraken over de verwachtingen ten aanzien van fatsoenlijke omgang met elkaar en het continu bezig zijn met goede omgangsvormen dragen wij bij aan het gevoel van veiligheid en geborgenheid.

Het moet zo voor iedere leerling mogelijk worden om te ervaren dat zijn/haar persoonlijkheid er mag zijn. Er is ruimte voor iedereen om zichzelf te zijn zolang dat niet ten koste gaat van de anderen en hun grenzen en niet in strijd is met de afgesproken regels op school en in de samenleving.

Het pestprotocol is geschreven voor de leerlingen, ouders en medewerkers van de school. Het geeft het beleid van de school weer t.a.v. pesten. Het is onderdeel van het Schoolveiligheidsbeleid en als zodanig verbonden met andere onderdelen zoals het beleid t.a.v. schorsing en verwijdering van leerlingen en het beleid t.a.v. ongewenst gedrag (agressie, seksuele intimidatie en geweld). Het beschrijft wat we onder pesten verstaan, hoe pesten voorkomen kan worden en wat de aanpak is als er gepest wordt.

Het hoofddoel van het protocol is het voorkomen en bestrijden van pesten door alle betrokkenen duidelijkheid te geven over ieders rol. Daarnaast heeft het een informatieve en verwijzende functie.

2. Vormen van pesten.

We onderscheiden 2 vormen van pesten. Beide vormen passen niet in de visie van de school en worden tegengegaan door het hele team.

2.1. Plagen

We spreken over plagen wanneer de effecten van dat gedrag niet onaangenaam zijn voor anderen. Het gaat dan om een spel, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren. Plagen heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. De pedagogische waarde van plagen is de speelse wijze van omgaan met "conflictsituaties". Hierdoor ontwikkelen de leerlingen een vaardigheid, die hen later in hun leven van pas komt bij conflicthantering. Ondanks de ogenschijnlijke pedagogische voordelen wordt deze omgangsvorm tegengegaan en op zijn minst goed gemonitord en met betrokkenen besproken. Reden hiervoor is dat de kans op escalatie vaak op de loer ligt waarna een onschuldige situatie snel uit de hand kan lopen wanneer een leerling onbedoeld pijn wordt gedaan en reageert.

2.2 Pesten

Pesten heeft een bedreigend en systematisch karakter. Pesten gebeurt moedwillig en heeft een vervelende bedoeling. We spreken van pesten als het regelmatig en doelbewust gebeurt. De veiligheid van de omgeving en van een kind wordt aangetast. De inzet van het pestgedrag is altijd onvriendelijk en heeft een achtergrond van macht door intimidatie.

Pesten komt in verschillende vormen voor:

A. Verbaal:

- Vernederen: "Haal jij een broodje voor me, pak jij mijn tas even" etc.
- Schelden.
- Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken.

B. Fysiek:

- Trekken en duwen of spugen.
- Schoppen of laten struikelen.
- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Meidenvenijn

C. Intimidatie

- achterna blijven lopen of ergens opwachten, iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen de fietsen, dwingen om bezit af te geven of geld of andere zaken mee naar school te nemen;
- seksuele intimidatie
- Stelen of vernielen van bezittingen, boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken
- Dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

D. Isolatie:

- Steun zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind
- Steun zoeken bij andere kinderen zodat het kind wordt uitgesloten.
- uitsluiten door een klasgenoot voortdurend duidelijk maken dat hij / zij niet gewenst is, doodzwijgen het kind mag niet meedoen
- Zich afwenden van een kind; neerbuigend kijken.

E. Digitaal:

- Via allerlei vormen van social media bedreigen door het versturen van berichten en insinuaties
- Het verspreiden van foto's en video's vooral als die vernederende voor het kind zijn in de omgeving
- Het tegen het gepeste kind opzetten van anderen die sterker zijn door digitaal leugens te verspreiden

3. Partijen bij het pestprobleem

In het geval van pesten worden meerdere partijen betrokken: de gepeste leerling(en), de pestende leerling(en), de zwijgende middengroep, het personeel en de ouders. Om het pesten zowel in preventieve zin als in curatieve zin aan te pakken is het nodig dat alle partijen betrokken worden bij de uitvoering van het beleid. We spreken dan van een vijfsporen aanpak.

3.1 De gepeste leerling

Veel leerlingen die gepest worden hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen het pesten en stralen dat ook uit. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor de gepeste leerling in een vicieuze cirkel komt waar hij zonder hulp zeker niet uit komt.

Gepeste leerlingen voelen zich vaak eenzaam, hebben in de omgeving waarin zij gepest worden geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten. Jongens die worden gepest behoren bijna nooit tot de motorisch sterk ontwikkelde leerlingen.

3.2 De pestende leerling

Pestende leerlingen zijn vaak fysiek en /of verbaal sterker dan de gepeste leerling.

Meisjes pesten in de meeste gevallen door middel van psychisch geweld (buitensluiten, roddelen) en voor de rest door middel van fysiek geweld. Bij jongens is het net andersom: in de meerderheid van de gevallen door middel van fysiek geweld en voor de rest door middel van psychisch geweld.

Pestende leerlingen stellen zich vaak agressief op en reageren dan met dreiging van geweld of de indirecte inzet van geweld. Ze lijken populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af door te laten zien hoe sterk ze zijn en wat ze allemaal durven.

Agressieve pestende leerlingen zijn niet alleen fysiek sterker dan de rest van de klas, ze hebben ook vaak een slecht ontwikkeld empathisch (invoelend) vermogen, zijn impulsief en domineren graag andere kinderen.

3.3 De zwijgende middengroep

De meeste leerlingen zijn niet direct betrokken bij het actief pesten. Sommigen behouden enige afstand en andere leerlingen doen, uit angst of uit berekening, mee. Dit zijn de zogenaamde 'meelopers'. Er zijn ook leerlingen die niet merken dat er gepest wordt. Heel af en toe durft een leerling of een klein groepje leerlingen het op te nemen voor de gepeste leerling.

Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf slachtoffer te worden. Maar het komt ook voor dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor op de populariteit van de pestende leerling in kwestie mee te liften.

3.4 De medewerkers

Pesten is vaak een goed bewaard groepsgeheim: veel leerlingen weten dat in de groep wordt gepest, toch durft niemand het aan docent of ouder te vertellen. De medewerkers weten dus ook vaak niet dat er in de groep wordt gepest. En zien ze ongewenst gedrag, dan wordt het lang niet altijd als pesten geïnterpreteerd.

3.5 De ouders

Wanneer leerlingen worden gepest, durven ze dit in de meeste gevallen niet aan hun ouders te vertellen. Ze kunnen bang zijn dat hun ouders naar school gaan, het aan de mentor/mentrix vertellen en dat deze het verkeerd aanpakt. Ze schamen zich vaak dat hen dit overkomt. Soms denken ze dat ze het gedrag van de pestende leerling zelf hebben uitgelokt en het dus verdienen gepest te worden.

3. Preventieve aanpak.

4.1. De mentor

College De Meer is een LEEFSTIJL- school. Dat betekent dat we proberen de goede omgang met elkaar vanaf dag 1 blijvend te integreren in ons dagelijkse handelen. Daar besteden we de laatste 2 schooljaren extra aandacht aan. De mentor speelt een belangrijke rol in het tot stand brengen van een veilig klassenklimaat vanaf de allereerste kennismaking. Vanaf leerjaar 1 is er in de inductieweek in augustus/september een uitgebreid programma waarin de kinderen elkaar leren kennen. De nadruk ligt op het goed leren omgaan met elkaar. Er wordt aandacht besteed aan de vaardigheid van het luisteren naar elkaar, het samenwerken, het geven en ontvangen van feedback. Boven op de "reguliere" omgangsafspraken, maken verschillende klassen een afsprakenlijst met eigen accenten. Sommige mentoren laten de leerlingen een handtekening zetten onder het eigen afsprakendocument. In deze afspraken wordt extra aandacht besteed aan het tegengaan van pesten en hoe te handelen wanneer daar toch sprake van is.

Minimaal verwachten we van de mentor het volgende:

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en schoolregels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Tevens bespreekt de mentor in zijn klas het pestprotocol. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden aan de mentor en niet als klikken maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd.
2. De leerlingen in leerjaar 1 ondertekenen het contract "Veilig in school". In onderling overleg geven de leerlingen en de mentor het contract een zichtbare plaats (alleen mogelijk in het geval van een "stamlokaal"?).
3. In de leerjaren 1 t/m 4 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere mentorlessen.

4.2 De medewerker

Het voorbeeldgedrag van de docent in de les en van de medewerkers van de school is belangrijk. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar acceptatie van verschillen wordt aangemoedigd, waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken, waar leerlingen gerespecteerd worden in hun eigenheid, waar agressief gedrag niet wordt geaccepteerd en waar docenten, onderwijsondersteunend personeel, LJC's en schoolleiding duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.

Op College De Meer is het tegengaan van pesten en pestgedrag een gedragen gemeenschappelijke verantwoordelijkheid vanaf de conciërge, via de surveillanten in de pauzeruimtes, leraren, OOP-ers en leiding.

4.3 De middengroep

Leerlingen worden aangemoedigd om pestgedrag te voorkomen door pestkoppen aan te spreken op het feit dat er niks leuk is aan pesten en dat je de anderen alleen maar ellende bezorgt; daar is stoers aan. Wanneer leerlingen dat niet kunnen, verwachten wij dat zij in ieder geval niet meedoen of het gedrag melden bij de mentor.

4.4 Ouders

In de gesprekken die wij hebben met ouders proberen we hen aan te moedigen regelmatig te vragen en door te vragen naar het welzijn van hun kind op school. Als ouder moet je niet volstaan met de opmerking dat alles goed gaat. Probeer signalen op te vangen die het ongelukkige kind uitstraalt en die bespreekbaar te maken met je kind of op school. Wanneer pesten op school bekend is en het aanpakken onvoldoende effect sorteert, moedigen we ouders om aangifte te doen bij de politie.

5. Curatieve oplossingsgerichte aanpak.

Wanneer duidelijk is dat er sprake is van pesten van een bepaalde leerling of dat er signalen zijn die voor de docent daartoe aanleiding geven (signalen van plagen, treiteren, pesten), dan worden, afhankelijk van de ernst van de situatie, in ieder geval de volgende stappen gezet.

1. De mentor besteedt expliciet aandacht aan het pestgedrag in een groepsgesprek. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Docenten of OOP melden een voorval met aanpak standaard bij de mentor (of maken daarvan melding in het leerlingvolgsysteem).
2. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de leerling die pest als van de leerling die gepest wordt.
3. Incidenteel pestgedrag wordt door de mentor besproken met de leerlingen, zowel met de direct betrokkenen als met de klas.
4. Als het ernstige pestgedrag doorgaat, nodigt de mentor de ouders/verzorgers van de pestende leerling(en) en de gepeste(n) uit, bespreekt de problematiek met hen en bepaalt een plan van aanpak. Hij bespreekt dit voor/meldt dit aan de leerjaarcoördinator. Het docententeam wordt op de hoogte gebracht van de situatie en van de gemaakte afspraken in een plan van aanpak via (kern-) teamvergadering of mail. Afspraken worden vastgelegd in het leerling volgsysteem.
5. Afhankelijk van de zwaarte en/of complexiteit van de pestproblematiek, kan er door de LJC, eventueel in overleg met de zorgcoördinator gezocht worden naar een passende oplossing. Dat kan een individuele- of een groepsaanpak zijn. Bijvoorbeeld inzetten pestproject, verwijzing naar interne- of externe zorg voor extra (individuele-) begeleiding, time out klas etc. Er kan ook gekozen worden voor een aanpak die voor een klas als geheel geldt. Ouders/verzorgers zullen altijd betrokken worden bij de acties die worden ingezet. Afspraken worden vastgelegd in het leerling volgsysteem.
6. In het uiterste geval wordt er door de schoolleiding, in samenspraak met de ouders/verzorgers gezocht naar een andere onderwijsplek. Het spreekt voor zich dat in deze situatie de pester diegene is die aangepakt wordt.
7. In ernstigere gevallen moedigen we de ouders van de gepeste leerling aangifte te doen.
8. Veel zorg en aandacht gaat naar de gepeste leerling om die weerbaarder te maken. Alles is erop gericht om herhaling te voorkomen.

Aanvullende acties zijn mogelijk indien gewenst. Hierbij valt te denken aan het ondersteunen van ouders bij allerlei trajecten naar de hulpverlening en gespecialiseerde instanties ed.

Bijlage1. Internetprotocol.

Op College de Meer is er in beide schoolgebouwen voor leerlingen, medewerkers en bezoekers toegang tot draadloos internet. Daarnaast zijn er diverse vaste ICT-lokalen. ICT krijgt een steeds prominere plek in de school (roosters, cijfers, onderwijskundig en recreatief gebruik). De school probeert via ICT-lessen meer aandacht te besteden aan digitale vaardigheden en leerlingen vaardig te maken in het verantwoord gebruik van alle hedendaagse mogelijkheden.

Voor het gebruik van internet gelden belangrijke afspraken, voor zowel leerlingen als medewerkers van de school. Medewerkers wordt gevraagd om zich strikt te houden aan het protocol social media, dat door de school is opgesteld. Zo is het bijvoorbeeld niet toegestaan om via social media (en ook privé-telefoon of privé-mail) contact te onderhouden met leerlingen.

Om de sociale veiligheid binnen en buiten de school zo goed mogelijk te garanderen, wordt er in de onderbouw aandacht besteed aan digitale omgangsvormen en digitaal bewustzijn. Naast deze "opvoedkundige kant", zijn er ook duidelijke spelregels m.b.t. verkeerd gebruik van internet tussen leerlingen enerzijds, anderzijds tussen leerlingen en medewerkers. In geval van onjuist gebruik van social media zal de schoolleiding altijd in gesprek gaan met ouders en leerlingen.

Onder onjuist gebruik van sociale media wordt verstaan:

- het publiceren of verspreiden van namen van medewerkers of leerlingen, hun functienamen, waarbij de betrokkene in een kwaad daglicht wordt gesteld, wordt bedreigd of uitgescholden.
- het publiceren of verspreiden van foto's of filmpjes van medewerkers of leerlingen tenzij hier uitdrukkelijk toestemming voor is gegeven door de schoolleiding of docent of door de gefilmde/gefotografeerde persoon zelf.
- het publiceren of verspreiden van onjuiste en lasterlijke teksten of foto's van de school of de schoolnaam.

Indien blijkt dat er sprake is van ernstig misbruik van social-media of andere gebruikstoepassingen op internet, zal de schoolleiding ouders/ leerlingen adviseren om daarvan aangifte te doen bij de politie. In geval van misbruik door leerlingen ten opzichte van medewerkers zal de schoolleiding aangifte doen en desgewenst de verwijderingsprocedure in werking zetten..